

Latvijas Vēsturnieku komisija
Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts
Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centrs
Muzejs un dokumentācijas centrs "Ebreji Latvijā"

HOLOKAUSTA IZPĒTES PROBLĒMAS LATVIJĀ

Starptautiskās konferences referāti

2000. gada 16.–17. oktobris, Rīga

un pētījumi par holokaustu Latvijā

THE ISSUES OF THE HOLOCAUST RESEARCH IN LATVIA

Reports of an International Conference

16–17 October 2000, Riga

and the Holocaust Studies in Latvia

Latvijas vēstures institūta apgāds
Rīga 2001

SATURS

Latvijas Republikas Valsts prezidentes <i>Vairas Viķes-Freibergas</i> uzruna	9
<i>Alfreds Erihs Senns</i>	
Otrā pasaules kara un holokausta pētījumi (ievadvārdi grāmatai)	12

KONFERENCES REFERĀTI

<i>Normans M. Naimarks</i>	
Holokausts Latvijas kontekstā: salīdzinājuma un vēsturiskā skatījuma problēmas	19
<i>Aivars Stranga</i>	
Latvijas sabiedrības attieksme pret holokaustu	30
<i>Marģers Vestermanis</i>	
Holokausts Latvijā. Historiogrāfisks apskats	36
<i>Edvards Andersss, Juris Dubrovskis</i>	
Latvijas ebreju liktenis 1941–1945: pēc 1941. gada augusta “tautas skaitīšanas” dokumentiem	49
<i>Roberts G. Vaitis</i>	
Rietumvācijas tiesu iestādes un holokausts Latvijā	61
<i>Pēters Kleins</i>	
Stratēģija vai improvizācija? Rīgas geto – Rietumeiropas ebreju deportāciju galapunkts	74
<i>Deivids Sezarani</i>	
Vai ir un vai kādreiz ir bijusi holokausta industrija?	83
<i>Irena Veisaite</i>	
Kā holokaustu izprot Lietuvā	100
<i>Andrievs Ezergailis</i>	
Folklorā pret vēsturi: holokausta pētniecības problēma	106
<i>Leo Dribins</i>	
Antisemitiskās ideoloģijas histērija vācu nacistu okupētajā Latvijā 1941.–1942. gadā	121
<i>Dovs Levins</i>	
Galvenie fakti par Latvijas ebrejiem pirms Otrā pasaules kara, tā laikā un pēc tam	134
<i>Pauls A. Levins</i>	
Holokausta vēstures mācīšana dažādās valstīs: problēmas un iespējas	153
<i>Katrīna Reihelte</i>	
Peļņa un zaudējumi: Rīgas geto ekonomiskā struktūra (1941–1943)	169
<i>Tapani Harviainens</i>	
Otrais pasaules karš un ebreji Somijā	185

<i>Kārlis Kangeris</i> Latviešu policijas slēgtās vienības – <i>Lettische Schutzmannschafts-Bataillone</i> : pētniecības problēmas un bataljonu formēšanas priekšvēsture	195
<i>Svetlana Bogojavlenska</i> Šeinas Gramas dienasgrāmata (Preiļi, 1941. gada jūlijs–augusts) – laikmeta vēsturiska un vispārcilvēciska liecība	225
<i>Guntis Dišlers</i> Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas attieksme pret holokaustu Otrajā pasaules karā	233
<i>Arturs Žvinklis</i> Latvijas valsts darbinieku – ebreju liktenis Otrā pasaules kara laikā	248
<i>Īzaks Kleimanis</i> Holokausts Latvijā. Atbālis un izaicinājums	258

PĒTĪJUMI PAR HOLOKAUSTA PROBLĒMĀM LATVIJĀ

<i>Dzintars Ērglis</i> Dažas holokausta epizodes Krustpilī: Beila Bella Veide	269
<i>Aivars Stranga</i> Ebreju bēgļi Latvijā. 1933–1940	299
<i>Irēne Šneidere</i> Politiskās prāvas pret ebrejiem Latvijā 1944.–1952. gadā	328
<i>Rudīte Vīksne</i> Arāja komandas dalībnieks pēc padomju tiesas prāvu materiāliem: sociālais stāvoklis, izglītība, iestāšanās motīvi, piespriestais sods	350
<i>Marģers Vestermanis</i> Pieteikums pētījumam "Pretdarbība holokaustam Latvijā"	384
Krājumā ievietoto rakstu autori	407

CONTENTS

Address by President of the Republic of Latvia <i>Vaira Vīķe-Freiberga</i>	9
<i>Alfred Erich Senn</i> Studying World War II and the Holocaust (remarks on the symposium)	12

REPORTS OF THE CONFERENCE

<i>Norman Naimark</i> The Holocaust in Latvia in the Context: Problems of Comparison and Historicization	19
--	----

<i>Aivars Stranga</i> The Attitude of the Latvian Society towards the Holocaust	30
<i>Mārgers Vestermanis</i> The Holocaust in Latvia: A Historiographic Survey	36
<i>Edward Anders, Juris Dubrovskis</i> Fate of Latvian Jews 1941–1945: Recovering Names from Official Records	49
<i>Robert G. Waite</i> West German Courts and the Holocaust in Latvia	61
<i>Peter Klein</i> Strategy or Improvisation? The Ghetto of Riga as the Destination of Deportations from Western Europe	74
<i>David Cesarani</i> Is There, and Has There Ever Been, a “Holocaust Industry”?	83
<i>Irena Veisaite</i> The Perception of the Holocaust in Lithuania	100
<i>Andrievs Ezergailis</i> Folklore versus History: A Problem in Holocaust Studies	106
<i>Leo Dribins</i> Hysterics of Anti-Semitic Ideology in the German Nazi Occupied Latvia in 1941–1942	121
<i>Dov Levin</i> Some Basic Facts on Latvian Jewry – Before, During and After World War II	134
<i>Paul A. Levine</i> Teaching the History of the Holocaust in Different Countries: Problems and Possibilities	153
<i>Katrin Reichelt</i> Profit and Loss: the Economic Dimensions of the Riga Ghetto (1941–1943)	169
<i>Tapani Harviainen</i> World War II and Jews in Finland	185
<i>Kārlis Kangeris</i> Lettische Schutzmannschafts-Bataillone: Stand und Aufgaben der Forschung	195
<i>Svetlana Bogojavlenskaja</i> Sheina Grama’s Diary (Preiļi, July – August 1941) as a Historical and Human Evidence	225
<i>Guntis Dišlers</i> The Attitude of Latvia’s Lutheran Church towards the Holocaust in World War II	233

<i>Arturs Žvinklis</i>	
The Fate of the Latvian State Officials of Jewish Origin in World War II	248
<i>Īzaks Kleimanis</i>	
The Holocaust in Latvia. Echoes and the Challenge	258

THE ISSUES OF THE HOLOCAUST RESEARCH IN LATVIA

<i>Dzintars Ērglis</i>	
A Few Holocaust Episodes in Krustpils: Beila Bella Weide Case	269
<i>Aivars Stranga</i>	
Jewish Refugees in Latvia (1933–1940)	299
<i>Irēne Šneidere</i>	
Political Trials against Jews in Latvia (1944–1952)	328
<i>Rudīte Vīksne</i>	
The Arājs' Commando Member as Seen in the KGB Trial Files: Social Standing, Education, Motives for Joining It, and Sentences Received	350
<i>Marģers Vestermanis</i>	
Announcement of research "The Resistance to the Holocaust in Latvia"	384
The Authors of the Articles Published in this Symposium	407